

Jeanne d'Arc.

15 sep–27 okt 2018

HELSINGBORGS
STADSTEATER

Jeanne d'Arc.

Jeanne d'Arc

Isabelle d'Arc (mor)

Ärkebiskop / Jaques d'Arc (far) / Jean Lemaître (vice-inkvisitor)

Vittne / krigare / Jacquemin d'Arc (bror) / Jean d'Estivet (åklagare)

Vittne / krigare / Jean d'Arc (bror) / Guillaume Manchon (notarie)

Vittne / krigare / Pierre d'Arc (bror) / Thomas Courcelles (teolog)

Vittne / Marie d'Anjou / Catherine d'Arc (syster) /

Ysembard de la Pierre (bisittare)

Vittne / Charles VI / Pierre Cauchon (ordförande)

Vittne / Isabeau de Bavière / Jean Duval (jurist)

Vittne / Charles VII (Dauphin) / Jean Lohier (skrivare)

Engelskan / Yolande d'Aragón / Jean Beaupère (förhørsledare)

Vittne / Agnès Sorel / Flicka / Richard Grouchet (bisittare)

Manus och regi

Scenografi, kostym, mask & ljusdesign

Komposition, ljud- och videodesign

Dramaturg

*Elev från Teaterhögskolan i Malmö

Emma Broomé

Cecilia Borssén

Jörgen Döberg

Tobias Borvin

Nils Dernevik

Arman Fanni

Stina Eriksson*

Peter Haber

Lena T Hansson

Kajsa Ericsson

Evamaria Björk

Ebba J Dahlberg*

Annika Silkeberg

Jenny André

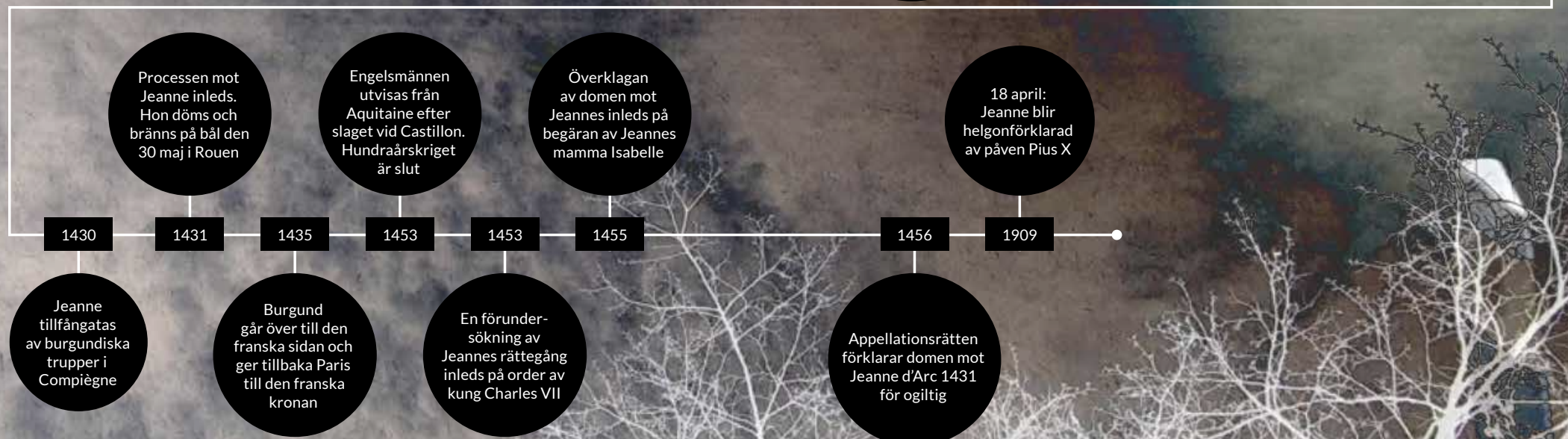
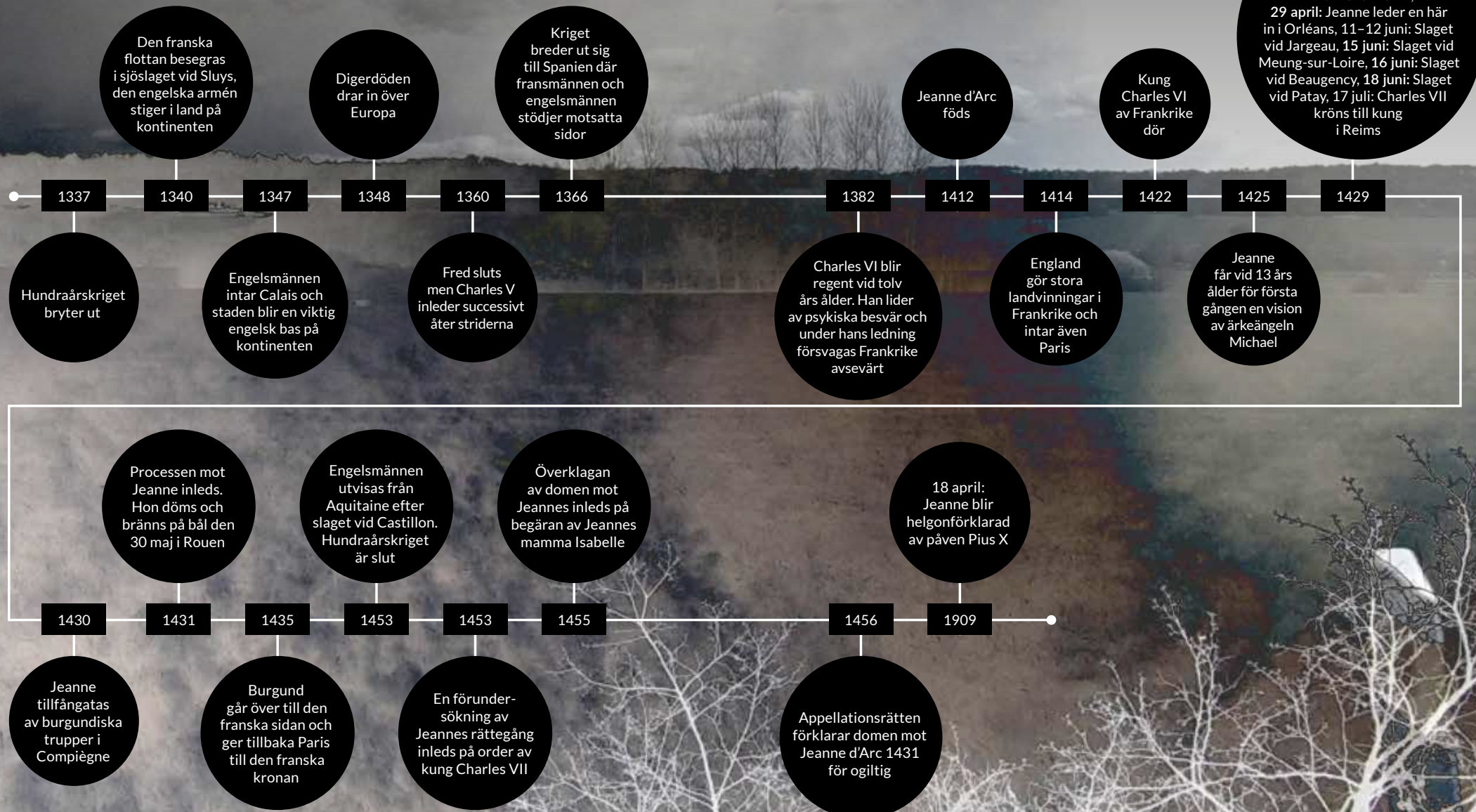
Fredrik Arsæus Nauckhoff

Tom Silkeberg

Ett sekel av krig.

Under 116 år befann sig Frankrike och England i ett skoningslöst krig. Konflikten rörde framför allt ekonomiskt viktiga landområden, men delar av rikena var också lierade vilket försvårade situationen. Jeanne d'Arcs inblandning fick stor betydelse för freden som under lång tid verkat helt utom räckhåll.

**”O, Jeanne
sans sépulcre
et sans portrait
toi qui savais
que le tombeau des héros
est le cœur des vivants”**

**”O, Jeanne
utan grav
och utan porträtt
du som visste
att hjältarnas grav
är de levandes hjärta”**

Några strofer ur en dikt av André Malraux om Jeanne d'Arc, återgiven som inskription på en mur i Rouen, vid platsen där hon brändes på bål 30 maj 1431. (Tonsatt för föreställningen av Fredrik Arsæus Nauckhoff.)

A man in a dark suit and tie walks from right to left in the foreground. Behind him is a large, semi-transparent projection of a man with glasses, wearing a suit and tie, looking downwards. The background is dark, suggesting an indoor setting like a theater or lecture hall.

Det politiska spelet om Jeanne d'Arc.

HUNDRAÅRSKRIGET RASADE

under mer än ett sekel. Under de 116 åren, från 1337 då engelska trupper marscherade in i Frankrike till engelsmännens slutliga kapitulation 1453, förändrades idén om ett samhälle från grunden. Det handlade om rikenas räckvidd, regentens roll, kyrkans plats och relationerna mellan rika och fattiga. Kriget förändrade nationerna och tvingade flertalet – bönderna – att axla en dubbel roll som både offer och förövre. Kriget var den enda verkligheten, och in i den verkligheten föddes Jeanne d'Arc. Jeanne d'Arc stred. Hon segrade. Hon ställdes inför rätta och hon avrättades.

Ändå är, som den tyska författaren Felicitas Hoppe visar i sin roman *Johanna*, varje försök att reda ut vem Jeanne d'Arc var dömt på förhand. Det har blivit en kamp om sanningen.

Jeanne d'Arc levde i en för Europa avgörande tid. Och eftersom hennes öde är så osannolikt – en bondflicka som genom Guds ingivelse går ut i krig och leder en hel här mot seger – har hon blivit en av historiens mest omdiktade personer. Hon har även blivit ett verktyg i en kamp om ideologi. Under upplysningen skrev Voltaire en föraktfull satir, *Jungfrun av Orléans*, där han raljerar

över religiös och andlig övertygelse som ren inbillning. I Shakespeares pjäs *Henrik VI* går Jeanne d'Arc från att vara en ärlig krigshjälte till att bli en usel bedragerska. I Friedrich Schillers romantiska drama *Den orléanska jungfrun* blir hon ett slagfält för kampen mellan den världsliga och himmelska kärleken.

Det är med andra ord aldrig givet vilka berättelser som kan vävas ur det förflutna och vilka politiska projekt de kan tjäna. Jeanne d'Arc har även varit symbol för de svagas möjlighet att resa sig mot en övermakt. Hon har varit symbol för den lidande människan, och den troende mystikerns symbolgestalt. Under 1900-talet blev hon en viktig figur i den feministiska kampen. I dagens populistiska Europa används Jeanne d'Arc också i andra syften, inte minst för franska nationalisterna knutna till *Front national* som framhåller henne som symbol för fransk rasrenhet. Därmed faller Jeanne d'Arc på nytt offer för ett politiskt spel. Men denna historiens kamp om vem Jeanne d'Arc var förbiser vad hon faktiskt gjorde: hon kämpade för idén om en annan framtid, i opposition mot givna ordningar. I den meningen lär oss hennes gärning behovet av att ifrågasätta världen så som den ser ut, och att vår uppgift är att befria historien från mytens fångenskap. I den meningen är sanningen en estetisk uppgift, som inte handlar om att försöka förmedla kunskap om *hur det faktiskt var* utan om att *skapa uppfattningar* om vad vi kan göra med den.

Jeanne d'Arc måste dö.

DEN 23 MAJ 1430 tillfångatogs Jeanne d'Arc under en offensiv mot den belägrade staden Compiègne. Det sägs att burgundern Lionel de Wandomme, den man som tillfångatog henne, var lika glad som om han hade fångat en kung. Krigsfången skulle göra honom rik. Från kungens hov var det tyst. Ingen försökte rädda henne, hon som kämpat för dem och fått dem att tro på en annan framtid. Varför? Jeanne d'Arc hade förmodligen blivit ett för stort hot.

Pierre Cauchon var biskop av Beauvais och sedan gammalt invecklad i de politiska striderna. I decennier hade han tjänat England och tillhörde det engelska hovets närmast förtrogna. Han var öppet övertygad om att Jeanne d'Arc beblandade sig med demoner och uttryckte också sitt innerliga hat gentemot henne. Det var Pierre Cauchon som såg till att Jeanne förflyttades till Rouen, vid den tiden ett engelskt protektorat, och det var han som i kraft av domare också ledde rättegången mot henne.

Men innan den egentliga rättegången började ägde en förberedande rättegång rum. En slags förundersökning.

Med stöd av det insamlade materialet fastslog man sedan om en verklig rättegång skulle inledas.

Pierre Cauchon hade en tuff uppgift. Det fanns inte några bevis för vad man anklagade Jeanne d'Arc för. Därför lät han skicka ut folk för att försöka samla in komprometterande uppgifter mot henne. Men när materialet kom in visade det sig istället vara till förmån för den anklagade. Ingen hade något illa att säga om Jeanne d'Arc. Då arrangerade Cauchon ett spionerisystem i Jeannes fängelse där han fick förklädda lakejer att spela Jeannes "vänner" för att försöka få henna att bekänna. Till och med åklagaren Jean d'Estivet deltog i charaden. Jeanne gick i fällan, och det var med detta material hon anklagades för kätteri.

För Cauchon återstod nu bara att få inkvisitorns godkännande för att inleda rättegången, som utan tvivel inte var annat än ett politiskt motiverat skådespel som skulle få det franska folket att glömma Jeanne d'Arcs gärning och betydelse. Utgången var redan avgjord. Jeanne d'Arc var för farlig, hon måste dö.

Den viktiga upprättelsen.

ARTON ÅR EFTER att Jeanne d'Arc avrättades lyckades fransmännen driva ut de engelska trupperna ur landet. Därmed var hundraårskriget avgjort. Men ryktet om Jeanne hade överlevt och ett av Charles VII första åtaganden efter krigsslutet var därför att återuppta hennes sak. Man kan anta att hans uppsåt inte bara var av ädel karaktär. Förmodligen var det komprometterande för Frankrikes kung att anses ha samarbetat med en häxa.

Liksom den förra rättegången var upprättelserättegången politiskt motiverad och utgången given på förhand. Men trots det fann man att det hade fifflats och myglats under rättegången som dömt Jeanne d'Arc till döden. Jeannes mamma Isabelle var den som därefter överklagade domen och rättegången mot Jeanne förklarades ogiltig. På den plats där Jeanne hade bränts restes ett försoningskors. Men frågan är om det i själva verket inte bara var kungen själv som blev frikänd.

Med livet som insats.

De är unga, starka, välformulerade, orädda och helt unika. Möt tre av vår tids stora inspiratörer vars vältaliga protester får sin kraft ur deras respektive livssituationer.

AV JENNY PETERSSON FOTO WIKIMEDIA COMMONS

MALALA YOUSAFZAI

Malala Yousafzai, Ahed Tamimi och Emma Gonzalez är uppväxta i krig, under ockupation eller i ett land vars liberala vapenlagar gör att barn riskerar att dödas under skoltid. Dessa unga kvinnor agerar modigt och med livet som insats, precis som Jeanne d'Arc gjorde för 600 år sedan.

Malala Yousafzai

nobelpristagaren från Pakistan som 15 år gammal sköts i huvudet av talibaner när hon

EMMA GONZALEZ

kampanjade för att kvinnor ska få utbildas. Hon överlevde mirakulöst attacken och på sin 16-årsdag talade hon i FN. Ett år senare, 2014, fick hon motta Nobels fredspris.

Emma Gonzalez

överlevde skolskjutningen i Parkland, Florida, tidigare i år. Direkt efter händelsen blev hon en ledarfigur och 18-åringen höll sitt uppmärksammade tal med krav på skärpta vapenlagar. Hennes noga uttänkta

AHED TAMIMI

framförande och gripande tystnad på scenen varade lika lång tid som det tog för attentatsmannen att döda hennes 17 vänner.

Ahed Tamimi

palestinsk 17-årig aktivist som blivit en ikon. Sedan barnsben har hon utövat motstånd mot den israeliska armén som i decennier omringat den lilla by hon och hennes familj bor i. Händelsen då hon smäller till två soldater filmades och fick stor spridning i sociala medier.

”Jag var livrädd, men ännu räddare för att svika mig själv”

För att förändra en fullständigt ohållbar situation väljer Jeanne d’Arc att ta strid för friheten. Vad skulle du vara beredd att dö för? Och vilken är Europas största utmaning idag? Det är några av frågorna som ensemblen fått svara på. AV JENNY PETERSSON

CECILIA BORSSÉN:

Vad är det modigaste du har gjort?

– Vid ett tillfälle blev jag extremt illa behandlad av en person med större makt och mer inflytande än jag. Trots att jag kunde förlorat så mycket ställde jag mig upp och sa ifrån. Jag var livrädd men ännu räddare för att svika mig själv... Det gav mig modet att göra det.

NILS DERNEVIK:

Vem eller vad skulle du vara beredd att dö för?

– Jag är glad och tacksam över att ha privilegiet att slippa behöva sätta mina gränser på prov. Men jag skulle vara beredd att gå i graven för min dotters rätt till utbildning, att få älska den hon vill, säga vad hon vill och ha rätt till sin egen kropp och tanke. Sen önskar jag att hon ska ha en jord som är bebod och som Hasse Alfredson sjunger: ”Man hoppas att barna ändå får ett glas öl”.

EMMA BROOMÉ:

Vilken är din starkaste drivkraft?

– Min kompromisslösa tro på barnets gränslösa fantasi och dess rättmätiga plats i världen.

STINA ERIKSSON:

Vad är det modigaste du har gjort?

– För mig handlar mod om att våga vidga mina vyer, se med andra ögon och göra något varje dag som skrämmer mig lite. Det spelar ingen roll hur litet eller stort det är. Jag har ett starkt minne jag förknippar med mod; jag var nitton år och hade bestämt mig för att flytta från lilla Uddevalla till Stockholm och förverkliga min dröm att studera sång och teater. Det tycker jag var modigt, jag vågade tro på något jag drömde om.

EVAMARIA BJÖRK:

Vilken är den största utmaningen för Europa just nu?

– Att bekämpa nazism och rasism. Att vara kritisk till och uppmärksam på normaliseringen av dessa åsikter. Att förstå att demokratin är förgänglig; en måste förstå, hålla fast vid och slåss för den. Att se sin egen del i den historia som skrivs nu.

TOBIAS BORVIN:

Vilken är din starkaste drivkraft?

– Som skådespelare är min drivkraft att försöka vara sann mot karaktären, texten och i slutändan mig själv. Att förstå det jag säger och ge svar. Att vilja berätta en historia för publiken, som på nåt sätt kan påverka är också en stark drivkraft. Privat drivs jag av att familjen, barnen ska må bra. Och min musik såklart. Mitt låtskrivande och mitt band är en stark kraft som får mig att må bra.

JÖRGEN DÜBERG:

Vad är frihet för dig?

– Frihet för mig är: Att få vakna på morgonen och känna att dagen inte består av en massa måste. Att jag kan opponera mig mot något utan att hotas av bestraffning. Att inte behöva oroa mig för någon närståendes hälsa. Att veta att jag kan åka härifrån om jag måste.

KAJSA ERICSSON:

Vilken är den största utmaningen för Europa just nu?

– Att vi lever över jordens tillgångar och dessutom på andras bekostnad, och att vi stänger gränserna för att behålla den här ohållbara livsstilen. Jag drömmer om att leva livet jämnt och inom planetens gränser.

PETER HABER:

Vad är det modigaste du har gjort?

– Att gå upp på scenen varje gång jag ska spela teater!

EBBA J DAHLBERG:

Vad är frihet för dig?

– Små saker i livet får mig att känna mig fri, som att höra fågelkvitter en vårdag. Eller när jag tar en dusch efter en lång dag på jobbet, rensar bland alla intryck. Men frihet inkluderar också stora samhälleliga frågor. Jag känner mig fri i ett samhälle där man får älska vem man vill, där varje människa får vara unik och där vi har en fungerande välfärd som backar upp varje invånare oavsett hur stor plånbok du har. Trygghet mynnar ut i frihet.

LENA T HANSSON:

Vem eller vad skulle du vara beredd att dö för?

– Jag skulle vara beredd att dö för mina barn och barnbarn.

ARMAN FANNI:

Vilken är den största utmaningen för Europa just nu?

– Den största utmaningen tror jag ligger i att kunna hantera hatet och högerindarna som blåser. Det finns krafter som målar upp en bild av ett Europa i kaos i syfte att väcka våra rädslor. Som land och världsdela måste vi hålla fokus på målet och strävan efter att de mänskliga rättigheterna följs. Vi måste också hjälpa varandra utanför landsgränserna. Det som byggts upp sedan andra världskriget kan rasera fort om den extrema högern tillåts ta över.

Inspicient
Sufflör
Ljud och Ljudtekniker
Scenmästare
Scentekniker
Scentekniker, framtagning

Kostymmästare
Smed
Rekvisitörer
Belysningsmästare
Belysningstekniker
Dekormålare
Attributmakare
Teaterskräddare

Patinerare och färgare
Perukmakare och maskörer
Dekorsnickare
Biljettförsäljning
Publikvärdar

Fastighetsansvarig

Redaktör föreställningsprogram
Formgivning program
Formgivning affisch
Texter
Fotograf affisch och omslag
Föreställningsfotograf
Marknadsföring

Marknadschef
Projektledning marknad
Konstruktör och teknisk samordnare
Planeringschef
Teknisk chef
Föreställningsteknisk chef
Chefsproducent
Producent
Teaterchefsassistent
Teaterchef och konstnärlig ledare

Ylva Skoglund
Mia Florberger
Jonas Mattsson
Ida Holmberg, Jonas Svensson
Nils Fritsch
Ida Holmberg, Henrik Gandsjö,
Fredrik Stadler
Josefina Gustavsson
Johan Andersson
Cecilia Odén, Erika Plant Blomqvist
Kristin Storm
Anders Andersson, Martina Olsson
Katarina C:son Brandt
Kerstin Larsson
Liselotte Sjöholm, Lena Danielsson Svenson,
Andrea Ståleker Spenner
Cecilia Skog
Robin Karlsson, Mia Petersson, Lillebel Höglund
Mattias Rönn, Christer Rosengren
Stefan Dahl, Josefin Persson, Erica Engblom
Nikita Yourstone, Anna Quiding, Erica Engblom,
Charlotte Angel, Isabella Rydnemalm Edlund,
Elsa Lindström, Oskar Eriksson, Buster Wallman,
Daniel Magnusson, Kya Jepsen
Christer Johansson

Jenny Petersson
Caroline Löfgren
Linn Saalbach
Tom Silkeberg (där inget annat anges)
Sophie Håkansson
Emmalisa Pauly
Marknadsavdelningen,
Helsingborg Arena & Scen
Johan Lundell
Lisa Boethius
Lars Möller
Elin Heijkenskjöld
Hans-Olof Tani
Jonas Sandberg
Michael Mania
Emma El-Hallah
Josefin Zimmergren
Kajsa Giertz

I båda akterna förekommer det rök och starkt ljus.
Föreställningen är ca 2 timmar 30 minuter inkl paus.

helsingborgsstadsteater

HELSINGBORGS STADSTEATER

helsingborgsstadsteater.se